

PITANJA I ODGOVORI

UVOD

Osigurane osobe Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje ostvaruju zdravstvenu zaštitu po visokim standardima, komparabilno s najrazvijenijim zemljama EU-a, iako po izdvajanjima financijskih sredstava za zdravstvenu zaštitu pripadamo onima u posljednjoj trećini zemalja EU-a.

Zdravstveni sustav našim osiguranim osobama omogućuje pristup svim dijagnostičkim i terapijskim postupcima pod jednakim uvjetima, uz minimalno sudjelovanje u troškovima pojedinih postupaka na sekundarnoj i tercijarnoj razini zdravstvene zaštite, ako nisu osigurani u dopunskom osiguranju, kada nemaju obvezu dodatnog plaćanja. Osim toga, sve ranjive i neke druge skupine ne sudjeluju u troškovima liječenja (djeca i studenti, liječenje zloćudnih bolesti, kronični duševni bolesnici, postupci povezani s trudnoćom, dobrovoljni darivatelji krvi, transplantacijski postupci itd.).

Uz zdravstvenu zaštitu na svim razinama, naše osigurane osobe ostvaruju pravo i na lijekove s liste lijekova, ortopedska pomagala i različite naknade.

Naknade u slučaju privremene spriječenosti za rad su limitirane, osim naknada za slučaj korištenja istih po osnovi ozljede na radu ili profesionalne bolesti.

Naš hrvatski zdravstveni sustav je solidarni sustav, a korisnici su vrlo rijetko svjesni sigurnosti

i pouzdanosti koju im daje takav sustav. Nezadovoljstvo zdravstvenim sustavom bez osnove i s različitim motivima, koje se često plasira različitim kanalima, nepotrebno opterećuje naše građane. Vrijeme je da svi skupa osvijestimo i prepoznamo vrijednost, kvalitetu i dostupnost našeg zdravstvenog sustava, dalje unapređujemo, izgrađujemo i čuvamo kao iznimnu nacionalnu vrijednost. Valja spomenuti da smo jedna od rijetkih država i u planetarnim razmjerima koja svima kojima je potrebna medicinska pomoć i omogućuje korištenje i pružanje medicinske skrbi, bez prethodnog pitanja koje je uobičajeno u razvijenim zemljama tko plaća troškove zdravstvene skrbi. Naime, zdravstveno osiguranje u Republici Hrvatskoj je obvezno po nekoj od osnova u skladu sa Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju, a putnicima namjernicima, strancima i ostalima definiran je način plaćanja ili putem međudržavnih ugovora ili na druge načine za neosigurane osobe.

1. Snosi li Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje troškove zdravstvenog pregleda radnika koji obavljaju poslove vozača, a koji posao obavljaju i noću?

Prema odredbama važećeg Zakona o radu (N.N., br. 93/14. i 127/17.) noćni rad je rad koji se obavlja u vremenu između dvadeset dva sata uvečer i šest sati ujutro idućeg dana, a u poljoprivredi između dvadeset dva sata uvečer i pet sati ujutro idućeg dana (ako za određene slučajeve propisom, kolektivnim ugovorom ili sporazumom

između poslodavca i radničkog vijeća nije drukčije određeno).

Noćni radnik je radnik koji prema svojem dnevnom rasporedu radnog vremena redovito radi najmanje tri sata u vremenu noćnog rada ili koji tijekom uzastopnih dvanaest mjeseci radi najmanje trećinu svojeg radnog vremena u vremenu noćnog rada, u skladu sa člankom 69., stavkom 5. Zakona o radu.

Poslodavac je dužan noćnom radniku prije početka tog rada, kao i redovito tijekom trajanja noćnog rada omogućiti zdravstvene preglede u skladu s Pravilnikom o sadržaju, načinu i rokovima zdravstvenih pregleda noćnih radnika (N.N., br. 122/13.).

Zdravstveni pregled obavlja se na temelju uputnice za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti koju izdaje poslodavac (obrazac NR-1), u skladu sa člankom 3. navedenog Pravilnika, a nakon obavljenog zdravstvenog pregleda nadležni doktor specijalist medicine rada izdaje svjedodžbu o zdravstvenoj sposobnosti noćnog radnika za obavljanje noćnog rada (obrazac NR-2), u skladu sa člankom 4. istog Pravilnika.

Na temelju članka 72., stavka 5. Zakona o radu, troškove ovog zdravstvenog pregleda snosi poslodavac.

Na osnovi članka 72., stavka 4. Zakona o radu, ako noćni radnik ujedno radi i na poslovima s posebnim uvjetima rada, zdravstvene preglede obavlja u skladu s Pravilnikom o poslovima na kojima radnik može raditi samo nakon prethodnog i redovnog utvrđivanja zdravstvene sposobnosti (N.N., br. 70/10.). Na osnovi navedenog Pravilnika pregledi se obavljaju na temelju uputnice za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti radnika (obrazac RA-1) koju izdaje poslodavac, a nakon obavljenog zdravstvenog pregleda nadležni doktor specijalist medicine rada izdaje uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti radnika za obavljanje određenih poslova (obrazac RA-2).

U skladu s navedenim, ako se radi o radniku koji radi na poslovima s posebnim uvjetima

rada (u koje ubrajamo i poslove vozača), a koji poslovi uključuju i noćni rad, zdravstveni pregled je moguće objediniti te radnika uputiti na pregled uputnicom RA-1, a nakon obavljenog takvog pregleda nadležni doktor specijalist medicine rada izdaje uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti RA-2. Troškovi takvog pregleda, kada se radi o periodičnom pregledu, obavljenom u propisanom roku odnosno do najviše 30 dana ranije od isteka tog roka), idu na teret sredstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, u skladu sa člankom 19. Odluke o osnovama za sklapanje ugovora o provođenju specifične zdravstvene zaštite (N.N., br. 47/14., 157/14., 139/15., 28/16., 26/17., 132/17., 119/18. i 32/19.).

2. Može li se priznati ozljeda za ozljedu na radu u slučaju kada se radnik ozlijedio za vrijeme korištenja pauze koju nije koristio u propisano vrijeme?

U skladu s odredbama važećeg Zakona o radu, radnik koji radi najmanje šest sati dnevno, ima svakog radnog dana pravo na odmor (stanku) od najmanje trideset minuta, osim ako posebnim zakonom nije drukčije određeno. Vrijeme odmora ubraja se u radno vrijeme u skladu sa člankom 73., stavkom 3. Zakona o radu.

U smislu važećih odredbi Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (N.N., br. 80/13. i 137/13.) okolnost nastanka ozljede za vrijeme odmora odnosno stanke ne predstavlja zapreku za priznavanje ozljede ozljedom na radu ako su ispunjena dva kriterija:

1. da je odmor korišten u propisano vrijeme i
2. da je odmor korišten u cilju obnove psihičke i radne sposobnosti nužno potrebne za nastavak radnog procesa.

Slijedom navedenog, ozljedom na radu, u skladu sa člankom 67., točkom 2. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, neće se smatrati ozljeda koja je nastala za vrijeme korištenja stanke u radu kada radnik svoj odmor nije koristio u propisano vrijeme.

3. Radnik se ozlijedio kada je za vrijeme rada izgubio svijest, prilikom čega je pao i udario glavom u beton. S obzirom da je gubitak svijesti uzrokovan epileptičkim napadom na radnom mjestu, može li se ozljeda priznati za ozljedu na radu?

U smislu važećeg Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, ne smatra se ozljedom na radu ozljeda odnosno bolest do koje je došlo zbog ataka kronične bolesti, urođene ili stečene predispozicije zdravstvenog stanja koje mogu imati za posljedicu bolest odnosno ozljedu kako je to izrijekom propisano u članku 67. navedenog Zakona.

U postupku utvrđivanja činjenica i okolnosti mjerodavnih za donošenje odluke ključnu važnost ima stručno-medicinska ocjena liječničkog

povjerenstva Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, koje povjerenstvo, u skladu sa člankom 127. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, provodi stručno medicinsko vještačenje na okolnost je li uzrok ozljede koja se dogodila na radu atak kronične bolesti, odnosno urođena ili stečena predispozicija zdravstvenog stanja, koja okolnost, u skladu s navedenom zakonskom odredbom, predstavlja zapreku za priznavanje tako nastale ozljede ozljedom na radu.

U skladu s dosadašnjom praksom potvrđenom i pravnim shvaćanjem Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, ozljede nastale gubitkom svijesti na poslu, uzrokovane epileptičkim napadom, ne predstavljaju ozljedu na radu zbog stečene predispozicije zdravstvenog stanja koja je uzrok pada osiguranika.

*Veronika Laušin, dr. med., spec. med. rada
Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Zagreb*